

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Методика навчання основ здоров'я та валеології»

для студентів освітнього рівня «Бакалавр»

спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)

факультету педагогіки та психології

2020-2021 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА ВАЛЕОЛОГІЇ»
Організація навчання	<p><i>День тижня та час навчання за розкладом:</i> Серeda, 14.00–15.30; Пятниця, 11.00-13.50.</p> <p><i>Викладачі та їх контакти:</i> ст.викладач Ігнатенко С.А., м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх, аудиторія 14–3; тел. (044) 436–41–40; ел. адреса kmbvoogz@gmail.com</p> <p><i>Графік роботи викладачів:</i> Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00</p>
Актуальність навчальної дисципліни	<p>Початок ХХІ сторіччя ознаменовано швидким технологічним розвитком, вдосконаленням інформаційних технологій, зростанням кількості інформації, яка щоденно потрапляє до кожного громадянина. Проте не може не викликати занепокоєння наявність статистичних даних, які свідчать про значне погіршення стану здоров'я громадян України всіх вікових груп, а головне – дітей шкільного віку. Виховання відповідального ставлення до свого здоров'я є важливою умовою оздоровлення українського суспільства. У теперішній час суттєва увага приділяється й питанням прищеплення учням загальноосвітніх навчальних закладів навичок здорового способу життя та безпечної поведінки. Про це зазначається у Концепції неперервної валеологічної освіти в Україні; Держава приділяє цьому питанню значну увагу. Одним з можливих шляхів покращення здоров'я учнівської молоді може стати тотальне використання навчального курсу «Основи здоров'я». Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), як майбутні вчителі шкільного предмету «Основи здоров'я» та організатори валеологічної служби у закладах освіти, повинні опанувати теоретичними знаннями та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Методика викладання основ здоров'я та валеології».</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>«Методика навчання основ здоров'я та валеології» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини) освітнього рівня «Бакалавр». Дисципліна вивчається на ІІІ курсі й передбачає опанування 6 кредитів ECTS (180 годин). Тижневе навантаження складає 24 год., в тому числі – 6 год. аудиторні заняття та 18 годин –</p>

	самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є екзамен.
Мета та завдання навчальної дисципліни	<p>Надати студентам вищого педагогічного навчального закладу системи професійних знань, необхідних для здійснення валеологічної освіти у школі; формування у студентів педагогічних вмінь і навичок творчо застосовувати знання з психологопедагогічних і медико-біологічних наук у практиці викладання основ здоров'я у школі; формування професійної компетентності студентів щодо організації і проведення навчальної та позанавчальної роботи з основ здоров'я.</p> <p>Завдання предмету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоїти мету і завдання валеологічної освіти учнів; • формувати вміння аналізувати зміст шкільного курсу основ здоров'я; • опанувати формами організації навчально-виховної роботи з основ здоров'я у школі, а також вивчення методів і засобів навчання основ здоров'я; • сприяти розвитку навичок щодо виховання учнів в процесі вивчення основ здоров'я; • сприяти процесу оволодіння студентами основами формування здоров'язберезувальної компетентності школярів на основі оволодіння ними знаннями про власне здоров'я та безпеку, а також практичними навичками здорового способу життя і безпечної поведінки..
Міждисциплінарні зв'язки	«Дидактика», «Загальна педагогіка», «Методика викладання БЖД», «Анатомія», «Фізіологія», «Гігієна», «Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності», «Теорія і методика фізичного виховання», «Адаптивний спорт», «Фізична рекреація», «Основи наукових досліджень».
Методи навчання	Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проект, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.
Очікувані результати навчання	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • сучасні парадигми в предметній галузі науки і сучасні орієнтири розвитку освіти; • критерії основ здоров'я як процесів в освіті; • особливості методологічного підходу з основ здоров'я в освіті; • ключові характеристики здоров'язберігаючих освітніх технологій, • принципи їх класифікації; • алгоритм розробки здоров'язберігаючих технологій навчання; • методологічні принципи проектування навчальних програм та розробки • інноваційних методик організації навчального процесу з основ здоров'я; • принципи використання сучасних здоров'язберігаючих технологій в • професійної діяльності;

	<p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • впроваджувати здоров'язберігаючі технології у педагогічний процес з метою створення умов для ефективної мотивації до здорового способу життя студентів; • проектувати здоров'язберігаючі технології навчання; • інтегрувати сучасні здоров'язберігаючі технології в освітню діяльність. <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; • здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до володіння педагогічними, інформаційними та медико-біологічними технологіями щодо формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь та навичок, а також самостійної розробки технологій для гармонійного розвитку особистості; • здатність здійснювати прогнозування стану здоров'я, оцінювати фізичні здібності і функціональний стан дітей та підлітків, здійснювати оцінку й моніторинг рівня здоров'я дітей та підлітків; • здатність використання методик навчання основам здоров'я в навчально-виховному процесі в загальноосвітніх навчальних закладах; • здатність до організації навчально-виховного процесу з навчання основ здорового способу життя на основі педагогічних теорій; • здатність аналізувати й систематизувати передовий педагогічний досвід, використовувати основні засоби та методи фізичної реабілітації; • здатність організовувати масові позакласні виховні заходи з оздоровчої проблематики.
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Теоретичні основи превентивної освіти;</p> <p>Тема 2. Статус і нормативно-правове регулювання превентивної освіти;</p> <p>Тема 3 Принципи, методи і засоби навчання основ здоров'я;</p> <p>Тема 4. Урок – основна форма організації навчально-виховної роботи з основ здоров'я;</p> <p>Тема 5 Зміст профілактичної освіти дітей віком 6–10 років;</p> <p>Тема 6 Зміст превентивної освіти дітей середнього шкільного віку;</p> <p>Тема 7 Позаурочні та позакласні форми організації навчально-виховної роботи з основ здоров'я;</p> <p>Тема 8 Інноваційні методи навчання основ здоров'я;</p> <p>Тема 9 Форми і методи моніторингу та оцінки ефективності навчального процесу;</p>

Тема 10 Фізичний, психічний і соціальний розвиток дітей і підлітків;
Тема 11 Формування культури здоров'я;
Тема 12 Матеріальна база навчання основ здоров'я.

Практична підготовка:

Тема 1. Навчально-виховне значення шкільного предмету «Основи здоров'я». Загальна характеристика змістових ліній шкільного курсу «Основи здоров'я». Перспективне (річне), тематичне та поурочне планування;

Тема 2.. Структура шкільного підручника. Робота з підручником, її види.

Характеристика прийомів роботи з підручником;

Тема 3. Поняття «методи навчання». Характеристика різних груп методів.

Класифікація методів навчання за особливостями навчально-пізнавальної діяльності учнів;

Тема 4. Методи контролю і самоконтролю у навчанні: методи усного контролю; фронтального опитування; індивідуального опитування; тестова перевірка знань;

Тема 5. Поняття «проблемна ситуація», «проблемне навчання».

Класифікація проблемних ситуацій;

Тема 6. Поняття про форми організації навчання в школі. Урок, його функції. Структура різних типів уроків;

Тема 7 Перспективне і тематичне планування уроків. Прийоми активізації пізнавальної діяльності опорних знань учнів;

Тема 8 Організація перевірки і обліку знань учнів у шкільному курсі «Основи здоров'я». Узагальнення знань і підсумки уроку;

Тема 9 Теоретичні засади гендерного виховання. Застосування гендерного підходу під час організації основних видів діяльності дошкільників;

Тема 10 Зміст освіти з питань здоров'я для учнів молодшого шкільного віку. Відповідність змісту занять віковим особливостям молодших школярів;

Тема 11 Актуальні проблеми здоров'я і безпеки життєдіяльності підлітків. Інформаційна безпека в Інтернеті. Правила безпеки в мережі Інтернет. Хвороби цивілізації, реклама;

Тема 12 Репродуктивне здоров'я підлітків та проблеми його збереження. Врахування вікових особливостей учнів при плануванні навчального матеріалу та під час добору форм і методів проведення занять зі статевих виховання;

Тема 13 Поняття «шкільна екскурсія». Класифікація екскурсій, їх дидактичні функції;

Тема 14 Види позаурочних форм роботи учнів з основ здоров'я. Позакласні форми організації навчання з основ здоров'я, їх особливості;

Тема 15 Гуртки юних валеологів, їх дидактичні цілі. Факультативи з основ здоров'я, їх завдання і зміст;

Тема 16 Інтерактивні методи навчання та їх особливість.

Впровадження інтерактивних технологій під час викладання «Основи

	<p>здоров'я»;</p> <p>Тема 17 Поняття «дидактичні ігри», їх класифікація. Дидактичні функції та структура дидактичної гри;</p> <p>Тема 18 Поняття «тренінг». Мета, зміст і структура тренінгу. Специфічні риси тренінгів з «Основ здоров'я»;</p> <p>Тема 19 Метод проектів. Класифікація проектів, їх характеристика;</p> <p>Тема 20 Загальні положення про кабінет основ здоров'я. Навчально-методичне забезпечення кабінету основ здоров'я.</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Огляд міжнародної політики щодо профілактичної освіти; • Формування культури здоров'я особистості школярів. Етапи формування системи цінностей. ; • Батьківська спільнота як організаційний та інтелектуальний ресурс освітнього закладу;
<p>Навчальні ресурси</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основні літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Апанасенко Г.Л., О.П. Попова. Медична валеологія. К.: Здоров'я, 1998, 248 с. 2. Бабінець С.Ф. До питання моніторингу як засобу прогнозування педагогічної діяльності. – К.: Грамота, 2004, 125 с. 3. Богданова Г. Підготовка вчителів до формування в учнів життєвих навичок. Здоров'я та фізична культура. № 9, 2007, С. 6-7. 4. Бондар В.І. Дидактика: [підручник]. К.: Либідь, 2005, 264 с. 5. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. Основи здоров'я. 6 клас: Посібник для вчителя. К.: Алатон, 2006, 200 с. 6. Горбач С.Д. Тестування і моніторинг в освіті: навчальний посібник. К.: Вища школа, 2006., 95 с. 7. Гриньова М.В. Методика викладання валеології. Полтава: АСМІ, 2001, 155 с. 8. Єресько О. Особливості змісту шкільного предмета «Основи здоров'я». Безпека життєдіяльності, № 2, 2005, С. 56-59. 9. Жукова М.Н. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної освіти: навчально-методичний посібник. – К.: Шкільний світ, 2005, 126 с. 10. Коденко Я.В. Основи медичних знань: навчальний посібник. – К.: АртОсвіта, 2004, 159 с. 11. Лозинський В.С. Техніки збереження здоров'я. Відповідальність підлітка. К.: Главник, 2008, 160 с. 12. Неворова Л.В. Шляхи оптимізації викладання предмету «Захист Вітчизни» для дівчат 10-11 класів. Методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2010, 59 с. 13. Програма з предмету «Основи здоров'я» для 1–4 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Режим доступу: http://osvita.ua/school/materials/program/8793 14. Сливка Л. Теоретико-методичні аспекти викладання валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі: [навч.-метод. посіб.]. ІваноФранківськ: НАІР, 2012, 204 <p style="text-align: center;"><i>Додаткові літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Амосов Н.М. Моя система здоров'я.–К.: Здоров'я, 1997, 56 с. 2. Буянов В.М. Первая медицинская помощь: учебное пособие. М.:

	<p>Медицина, 1998, 192 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Воронцова Т.В. Пономаренко В.С. Захисти себе від ВІЛ: методичний посібник для педагога-тренера. К.: Алатон, 2011, 208 с. 4. Махмутов М.В. Организация проблемного обучения в школе: книга для учителей. М.: Просвещение, 1999, 240 с. 5. Петленко В.П. Валеология и мудрость здоров'я. – СПб.: Петроградский и К, 1996, 304 с. 6. Пехота О. А. Освітні технології: навчально-методичний посібник. К.: А.С.К., 2001, 256 с. 7. Страшко С.В., Животовська Л.А., Пурік О.П., Гречишкіна О.Д., Міненко А.О., Савонова О.В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу: Навч.- метод. посібник для студентів пед. вищих навч. закладів, вчителів основ здоров'я, викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності. К.: Освіта України, 2005, 292с.. 8. Шаталова Г.С. Философия здоровья. М.: Елен и К. 1997, 224 с. <p>Електронні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://osvita.ua/school 2. http://www.mon.gov.ua 3. http://autta.org.ua Портал превентивної освіти
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття; • У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (заліку); • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

<p>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за Темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів: усна відповідь (семестровий рейтинг 20 балів); захист лабораторної (практичної) роботи (семестровий рейтинг 20 балів); захист індивідуального навчально-дослідного проекту (семестровий рейтинг 10 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 50 балів).</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100</p>
---	---